

Un projecte de:
cinēma d'escola valenciana

COM FER UN CURTMETRATGE

(SECUNDÀRIA-BATXILLERAT-CICLES FORMATIUS)

ORGANITZA:

ēscola valenciana
activistespelvalencia.org

COL·LABORA:

PARTICIPA:

Escriptors de
l'Audiovisual
Valencià **DAV**

EL CINEMA ÉS UN ART.... I MÉS COSES

El cinema és un art, però també és una forma d'expressió personal i col·lectiva, una eina de comunicació, d'aprenentatge, un espall d'oci i alhora un espai per a la reflexió.

Pot ser narratiu, poètic, informatiu, clàssic, experimental... Fa servir la imatge, la llum, el so, el color, la paraula, la música, el moviment, el cos... Té tants vessants i tantes possibilitats que pràcticament pot assumir qualsevol forma i expressar qualsevol idea.

Fins fa poc els llums, les càmeres i la resta d'infraestructures que es necessiten per a fer una pel·lícula eren tan cares i tan difícils de trobar i d'utilitzar, que només estaven a l'abast dels especialistes i dels professionals. Però hui dia, amb un telèfon o una tauleta, i potser un ordinador, pots fer la teua pròpia pel·lícula.

Així que anima't i para atenció. Tot seguit explicarem els passos que has de seguir per a gravar el teu primer curtmetratge!

EL TEU PRIMER CURTMETRATGE

Fer una pel·lícula de principi a fi pot semblar una tasca complicada, però quasi totes les coses difícils es poden desglossar en altres tasques més senzilles.

Com per a qualsevol tipus de pel·lícula, per a fer un curt hem de desenvolupar cinc tasques diferents, cadascuna amb particularitats en concret:

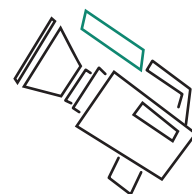
1. El guió
2. Els materials
3. La preparació del rodatge
4. El rodatge
5. L'edició

EL GUIÓ

El primer pas per a fer una pel·lícula és escriure un guió. Però, com s'escriu un guió cinematogràfic?

Potser has llegit alguna obra de teatre. El guió és un text paregut al de les obres de teatre, amb tots els escenaris, les accions i els diàlegs dels personatges que hi intervenen, és a dir, una versió escrita de la pel·lícula que volem fer.

Per a escriure pel·lícules seguirem sis passos bàsics:

EL GUIÓ

El guió és la millor eina bàsica per fer una pel·lícula. És on es desenvolupa la història que volem contar i, al mateix temps, el document en què es basen els altres aspectes de la producció. Podem dir que, sense guió, no hi ha pel·lícula.

Així que el primer pas per a fer una pel·lícula és escriure un guió.

Primer, però, hem d'entendre què és i com s'escriu un guió cinematogràfic.

El guió és el text dramàtic de la nostra pel·lícula, amb tots els escenaris, les accions i els diàlegs dels personatges que hi intervenen, una versió escrita de la pel·lícula que volem fer.

Escriure és un procés creatiu, de vegades caòtic i sempre sorprenent, però sistematitzar el procés d'escriptura ens pot ajudar a dur a terme els nostres projectes amb unes certes garanties d'èxit.

Per a escriure pel·lícules, siguin llargmetratges o curtsmetratges, seguirem sis passos bàsics.

DESENVOLUPAMENT DE LA IDEA

Pot ser que tingues molt clara la pel·lícula que vols fer, la història que vols escriure. Tal vegada només tens unes imatges o uns temes que t'interessen o potser vols escriure i no saps per on començar.

En qualsevol cas, és interessant agafar-se uns dies o unes setmanes per a desenvolupar la idea, prendre notes, fer pluja d'idees, veure pel·lícules, llegir llibres o còmics amb històries semblants a la nostra, veure com ho han fet uns altres, pensar, somiar o deixar volar la imaginació.

On passa la meua pel·lícula? Quins són els personatges principals? Per què em resulta interessant? Hi ha cap tema sobre el qual m'agradaria investigar?

Preguntes com aquestes poden ajudar-te a trobar una història per al teu guió.

Apunta totes les idees que et vinguen al cap, encara que semblen contradictòries o que no les tingues del tot clares. Veuràs com la idea original va canviant i adaptant-se a les noves idees que et van sorgint. Potser et sents un poc perdut al principi, però aquesta és una fase de descobriment. Si tens paciència no tardaràs a trobar els materials, les idees, les imatges i els personatges que necessites per a encarar el pas següent del procés d'escriptura: el desenvolupament de l'estructura.

Pots fer servir una llibreta, fulls en una carpeta o un ordinador. Qualsevol eina d'escriptura et pot servir, però et recomane que ho guardes tot al mateix lloc, per a no perdre res. De vegades amb la memòria no n'hi ha prou i, és clar, cal aprofitar totes les idees.

DESENVOLUPAMENT DE L'ESTRUCTURA

A mesura que acumules els materials de la història, veuràs que la pel·lícula et pren forma al cap. Ha arribat el moment d'estructurar totes les idees que has tingut fins ara per tal de donar-los coherència i construir una història amb un principi, un desenvolupament i un desenllaç, això és, l'estructura de la pel·lícula.

Per a construir aquesta estructura has d'ordenar i organitzar en una llista totes les idees que has tingut en el pas anterior. Quina escena va primer i quina després, com comença, com es desenvolupa i com acaba la pel·lícula. El resultat d'aquesta llista ordenada, que habitualment es diu escaleta, és l'esquema o esquelet del guió que et servirà per a tindre clara la història durant el procés d'escriptura del guió. Com més desenvolupada tingues l'escaleta, més fàcil et resultarà després escriure el guió.

ESCRITURA

Una vegada tenim armada l'escaleta, podem començar a escriure el guió. El que has de fer ara és desenvolupar cada escena que has apuntat en l'escaleta, en l'ordre en què estan escrites, amb les accions i els diàlegs dels personatges.

Trobaràs que, mentre escrius, et vindran al cap moltes idees noves que no hi tens apuntades i voldràs afegir escenes, llevar-me algunes que ja no et serveixen i d'altres que ja no t'agraden.

No tingues por de seguir inventant. Encara ens trobem en un moment de creació, potser el més viu i dinàmic de tot el procés.

Quan tingues escrites i ordenades totes les escenes de la història, tindràs el primer esborrany del teu guió. Però aquest esborrany encara no és el guió que faràs servir per a rodar la pel·lícula, és només un dels passos que has de seguir.

Has avançat molt, però encara queda faena!

REESCRITURA

Quan tingues el primer esborrany del guió coneixeràs millor la història que estàs escrivint, els personatges, les trames, els temes. Molta informació que no tenies quan vas començar el procés d'escriptura... I tindràs també moltes idees noves per a millorar el teu guió!

Arriba el moment de reescriure. Però què vol dir reescriure? Reescriure vol dir repensar, reconstruir i reelaborar el text i l'estructura de la història per a fer-los més interessants, més complets i més sòlids.

Has de llegir el guió i prendre nota de tot el que podries millorar, pensar si cal afegir o llevar escenes i diàlegs. S'entén tot perfectament? Com pots fer que siga més interessant?

Amb aquestes noves idees has de fer una nova escaleta, a partir de la qual escriuràs una nova versió del guió. És molt de treball, però quan acabes aquest procés, tindràs una història molt més interessant!

EDICIÓ DEL TEXT

Ara sí, tens el guió escrit. Ja falta poc, però encara cal fer un altre pas: comprovar que no hi ha errors gramaticals i ortogràfics i que tot el text té el format correcte.

LES REGLES DEL GUIÓ

Els guions per a cinema i televisió tenen un format i unes regles concretes. Són senzilles, però has de tindre-les en compte a l'hora d'escriure el teu curtmetratge.

La primera regla és que, llevat dels diàlegs, el guió s'escriu en tercera persona del present d'indicatiu, és a dir, en el guió mai escriurem situacions passades ni situacions futures o possibles, solament situacions que passen en el present que viuen els personatges.

El cinema és un art audiovisual. La informació es transmet a través de la imatge i del so. La segona regla per a escriure guions és que solament escriurem accions que es puguin gravar amb una càmera, és a dir, accions que es puguin veure o es puguin sentir (imatge i so).

No escriurem, per exemple, què pensa un personatge o què li agradaria fer, perquè són coses que una càmera no pot enregistrar. Si volem donar aquesta informació, caldrà que busquem una acció que ho expliqui

Recorda, només queden gravades les accions i els sons!

La tercera no és una regla, però es un bon consell: concisió. Intenta que els paràgrafs de les teues descripcions no tinguin més de tres línies. Evita els adverbis i, sempre que pugues, els adjectius: l'acció ha d'estar descrita per verbs.

I tingues en compte que els diàlegs són part de l'acció: parlar és un verb!

Un altre consell: deixa't ajudar. Quan hages acabat la teua segona versió del guió, i l'hages editat, dona'l a llegir a algun company, al teu professor o als teus pares. És molt interessant sentir opinions diverses sobre allò que hem escrit. En pots aprendre molt i millorar encara més el teu guió.

EL FORMAT DEL GUIÓ

Els guions de cinema i televisió s'escriuen en un format molt concret, que permet mesurar d'una manera aproximada la durada de la pel·lícula. Amb aquest format tindrem, més o menys, un minut de pel·lícula per cada pàgina de guió.

Per a escriure guions farem servir una lletra Courier o semblant (Courier New, Courier Screenplay, Courier Prime), que són lletres que imiten les de les antigues màquines d'escriure, que es feien servir quan es va començar a escriure les pel·lícules, i un interliniat senzill, d'un espai entre renglons.

Cada escena comença amb un encapçalament, sempre en majúscules, que indica si la escena ocorre en un espai interior (INT.) o en un espai exterior (EXT.), el lloc i si és de dia o de nit.

Per exemple, si l'escena ocorre en un parc, de nit, escriurem:

EXT. PARC - NIT

I si ocorre a un menjador de l'escola a l'hora de dinar, escriurem:

INT. MENJADOR ESCOLAR - DIA

Després de l'encapçalament descrivim l'escena i l'acció dels personatges: on estan, i què fan. I, en acabant, els diàlegs seguint la forma d'aquest exemple.

*

EXT. INSTITUT - DIA (ENCAPÇALAMENT)

ANDREU (12), seriós, amb cara de son, amb la motxilla a l'esquena, està al costat de son PARE, davant de la porta de l'institut. (ACCIÓ)

Altres xics i xiques l'edat d'Andreu van entrant per la mateixa porta

PARE (PERSONATGE)
Què passa, no tens ganes? (DIÀLEG)

ANDREU
No sé...

PARE
Què et preocupa?

ANDREU
(neguitós) (ACOTACIÓ)
Que no conec ningú...

PARE
Segur que de seguida fas amics.

Andreu arronsa els muscles, acatxa el cap.

PARE
Saps qui és el meu millor amic,
el que més m'estime?

ANDREU
(estranyat)
...Xavi?

El pare assenteix.

PARE
I saps quin dia el vaig
conèixer?

ANDREU
No... Fa molts anys...

PARE
Molts, més de trenta...

El pare mira Andreu, somriu.

PARE

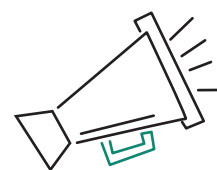
El vaig conèixer el primer dia d'institut, vam seure junts a dinar i... fins hui.

Andreu alça el cap i li torna el somriure a son pare.

*

I ara, amb tota aquesta informació, posem fil a l'agulla.

Escriu la teua pel·lícula!

ENLLAÇOS A GUIONS

El millor exercici que pots fer per a aprendre a escriure guions és veure una pel·lícula i llegir-ne el guió. T'ajudarà a comprendre el llenguatge del cinema i el llenguatge propi del guió, les estructures, les regles i el format, entre d'altres.

En aquestes pàgines trobaràs molts guions de pel·lícules i sèries de televisió:

<https://bloguionistas.com/descargar-guiones/>
<https://www.scriptslug.com/> (en anglés)

PREPARACIÓ DEL RODATGE

Una vegada escrit el guió, ens toca preparar el rodatge del curt.

El primer pas que hem de fer és llegir atentament, una vegada més, el que hem escrit. Però aquesta vegada no per a corregir o millorar el guió, sinó per a pensar quines coses necessitem per a reproduir les escenes el dia del rodatge:

- Tenim el vestuari dels personatges?
- Quins objectes necessitem en cada escena?
- Quan gravarem cada escena?
- Com anirem al lloc de gravació?
- Està tot el món avisat? Tots els companys implicats al rodatge poden assistir-hi els dies previstos?
- Tenim els materials i els equips necessaris per a gravar?
- I si volem gravar en exteriors, plourà?
- Si graven de nit, ens farà falta llum addicional?

Aquests tipus de preguntes ens ajudaran a planificar el rodatge del curt. L'objectiu d'aquesta fase de preparació és arribar al dia de rodatge amb tot previst, del contrari, qualsevol contratemps ens pot arruïnar la faena.

Imagina, per exemple, que arribem el primer dia de rodatge per a gravar una escena que té lloc al costat d'una font a una plaça, però passa que, per a gravar en aquesta plaça, cal demanar un permís abans a l'ajuntament i ara resulta que, per no haver demanat el permís, no podem gravar!

T'has d'assegurar que totes les condicions necessàries per a encarar el rodatge estan resoltes, és a dir, no deixes res a la improvisació. Com més preparada estiga, millor eixirà la fase de rodatge, que és la més complicada, i més gaudiràs de l'experiència.

ELS MATERIALS

Per a gravar un curt necessitem uns materials bàsics:

Una càmera. Potser tens a l'abast una càmera de fotos o de vídeo que pugues fer servir, però, compte, que amb la càmera de qualsevol telèfon mòbil et pots apanyar perfectament.

Un micròfon (que es pot connectar a la mateixa càmera o al telèfon) ens ajudarà a enregistrar millor el so, que és un element importantíssim. Si gravem una escena i resulta que no se sent bé, haurem perdut el treball fet.

Un trípode, que ens permetrà establitzar la càmera i gravar sense que la imatge tremole.

És important que abans d'anar a gravar et familiaritzes amb aquests materials, que entengues com funcionen i que facis algunes proves. D'aquesta manera tot serà més fàcil quan arribe el moment de gravar les escenes.

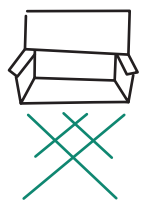
LA PLANIFICACIÓ

La preparació del rodatge inclou tot el que necessitem per a arribar al rodatge amb totes les garanties que podem gravar la pel·lícula.

Però hi ha un altre tipus de preparació que habitualment es diu planificació.

La planificació és com volem gravar les escenes, com utilitzarem la càmera:

- Quants plans necessitem per a completar tota la escena?
- És un pla seqüència?
- Hi ha primers plans?
- I plans generals?
- Necessitem moure la càmera?
- Com es col·locaran els actors?

Cada tipus de pla té una intenció diferent. Per a planificar les escenes has de tindre en compte aquests quatre tipus de plans, que són els que es fan servir de manera més habitual:

- **Pla general:** és un pla que enquadra tot l'espai de l'escena. Serveix per a localitzar l'escena, explicar on passaran les coses o quin és l'ambient.
- **Pla mitjà:** és una pla que enquadra els personatges des de la cintura cap amunt. Serveix, per exemple, per a seguir les accions d'un personatge o per a veure una conversa entre dos o més personatges de la història.
- **Primer pla:** és un pla que enquadra només el rostre dels personatges. Ens ajuda a destacar una expressió i comprendre les emocions d'un personatge.
- **Pla detall:** és un pla que enquadra parts del cos dels personatges i objectes concrets que volem destacar. Ens ajuda a posar atenció a un objecte concret, que potser és important per al desenvolupament de l'escena.

EL RODATGE

Ara és hora de gravar!

Hem treballat el nostre guió en profunditat, coneixem els materials i els equips de gravació, hem fet la preparació del rodatge a consciència, hem assajat amb els actors i hem planificat les escenes amb precisió. És el moment de gaudir del rodatge del nostre curt.

Hem de gravar les escenes d'una en una, si és possible de manera completa, amb tots els plans que hem planificat, durant la mateixa sessió. Si el curt té molts actors o moltes localitzacions, t'adonaràs de seguida que no és tan fàcil com sembla!

De manera que intenta que el teu primer curt siga... curt! Potser necessites dos dies o més per a gravar cinc minuts de pel·lícula. Recorda que una cara de guió equival, més o menys, a un minut.

Tin rigor amb el material que has gravat. Quan acabes el rodatge tindràs molts plans de diverses escenes. Si en guardar les gravacions no les has titulat i numerat de manera adequada, amb referències a l'escena i el número de presa, pots trobar-te amb dificultats en el moment d'editar les imatges i potser no trobes les peces que necessites.

Tin paciència. És molt difícil que les coses isquen a la primera. És possible que hages de repetir la presa de cada pla unes quantes vegades. En unes s'equivoca l'actor i, en altres, el director... Poden passar moltes coses.

Habitualment solament hi ha un director, però el cinema és un treball en equip. Cal respectar i valorar el treball de totes les persones que participen en el rodatge.

Fia't de la teua intuïció, atreveix-te amb la creativitat, a investigar, a provar coses, el més important és aprendre, gaudir de l'experiència del cinema!

EDICIÓ DE IMATGE I SO, EL MUNTATGE

Una vegada tenim gravats tots els plans de totes les escenes, necessitem muntar-los un darrere d'un altre amb un programa d'edició, ajustar el so i posar les escenes en orde seguint la narrativa del guió.

És possible que en aquest procés d'edició trobes maneres noves d'ordenar la història, que t'agraden més que les que estaven escrites i planificades i la facen més interessant. L'edició també és un procés creatiu, per tant, has de contemplar les possibilitats que ofereix.

Hi ha molts programes que pots fer servir per a aquest tasca. Els professionals són cars i molt complexes, però també n'hi ha alguns que són gratuïts, més senzills, més fàcils d'utilitzar i que igualment et poden servir per a quasi qualsevol projecte.

Ací tens alguns enllaços interessants de programes de guió gratuïts i eficaços:

<https://shotcut.org/>

<http://www.videosoftdev.com/>

<http://fixounet.free.fr/avidemux/>

<https://www.openshot.org/>

<http://cinelerra.org/>

<https://lwks.com/>

ENLLAÇOS A CURTS

Ací tens alguns enllaços per a veure curtmetratges molt interessants amb els quals pots aprendre molt sobre cinema, sobre com es conta una història de manera audiovisual (i curta!).

<https://archive.org/details/>

<https://www.dailymotion.com/>

<http://kidsloveshortfilms.com/>

<https://www.losmejorescortos.com/>

<https://www.mtv.com/news/>

<https://www.moms.com/great->

<https://filmschoolrejects.com/>

<https://www.shortoftheweek.com/>

<https://www.youtube.com/watch?v=>

<https://www.youtube.com/watch?v=>

Un projecte de:

cinēma d'escola valenciana

**HAS ESCRIT EL TEU PRIMER CURTMETRATGE.
PARTICIPA EN EL CONCURS I EL FAREM REALITAT!**

ENHORABONA!

**ARA PREPARA LA PANTALLA MÉS GRAN QUE TROBES, FES UN BON
GRPAT DE ROSES I CONVIDA ELS TEUS AMICS A L'ESTRENA!**

Un projecte de:

cinēma d'escola valenciana

ORGANITZA:

escola valenciana
activistespelvalencia.org

COL-LABORA:

PARTICIPA:

cultura
Nautilus
comunicació

Escriptors de
l'Audiovisual
Valencià

 Music Library & SFX